

סְלִיחָתוֹ שֶׁל הָרַב

לְפָנַי כְּאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה רַבֵּי יוֹם טוֹב לִיפְמוֹן
הָלַר זַצ"ל הָיָה הָרַב שֶׁל הָעִיר פְּרָאג
וְהִתְפָּרֵס בְּפִרוּשׁוֹ עַל הַמְּשָׁנִיּוֹת "תּוֹסֵפוֹת
יוֹם טוֹב"

בְּאוֹתָהּ תִּקְוָהּ הַמֶּלֶךְ חַיֵּב אֶת
כָּל תּוֹשְׁבֵי הַמְּדִינָה בְּתִשְׁלוּמֵי
מִסִּים גְּבוּהִים כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְשֵׁלֶם כְּסוֹף רַב
לְחֵילִים הַמְּמַחִים בְּמַלְחָמוֹת שְׂיַעֲזְרוּ לוֹ
לְהִלָּחֵם נֶגֶד הַמְּדִינוֹת שֶׁנִּלְחַמוּ נֶגְדּוֹ,
הָרַב שֶׁל פְּרָאג רַחֵם עַל הַיְּהוּדִים הָעֲנִיִּים
וְהַחֲלִיט שֶׁהַיְּהוּדִים הָעֲשִׂירִים יִשְׁלְמוּ גַם
אֶת הַמִּסִּים שֶׁל הָעֲנִיִּים.

מִר אַבְנֵר הָיָה יְהוּדִי עֹשֶׂי רַע וְהִתְנַגֵּד לְהוֹרָאת
הָרַב וְלָכֵן הוּא הַחֲלִיט לְהַעֲלִיל וְלְהַלְשִׁין

לְמַלְךְ שֶׁהָרַב שׁוֹנֵא אֶת הַמֶּלֶךְ וּמִוֹרֵד בּוֹ.

כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁמַע זֹאת הוּא

כָּעֵס וְגָזַר עַל הָרַב גָּזַר

דִּין מָוֹת וּלְהַחֲרִים אֶת

כָּל רְכוּשׁוֹ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן הָרַב שָׁמוּאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַב הָעִיר
הָיָה בְּדַרְכּוֹ בַּיַּעַר וְהוּא כָּלֵל לֹא יָדַע עַל הַגָּזַר

דִּין שֶׁנִּגְזַר עַל אָבִיו.

לְפֶתַע הוּא רָאָה שׁוֹר זֹעֵם שֶׁרוֹדֵף אַחֲרָי

אִישָׁה גּוֹיָה שֶׁהִחֲזִיקָה בְּיָדָהּ תִּינּוֹק.

מְהֵרָה רָבִי שָׁמוּאֵל וּלְקַח בְּגָד בְּצַבֵּעַ אָדָם

וְזָרַק לְכוּוֹן הַשְּׂנִי וּכְשֶׁהַשׁוֹר רָאָה אֶת הַבְּגָד

הוּא רָץ לְכוּוֹן הַבְּגָד וְכֵן הִגּוּיָה וְהִתִּינּוֹק

נִצְלוּ וְהוֹדְתָה לוֹ מְאֹד וְסִפְּרָה לוֹ שֶׁהִיא

אֲשֶׁתוֹ שֶׁל מִיסְטֵר זֶ'ק שֶׁהוּא הַשִּׁגְרִיר שֶׁל

מְדִינַת צָרְפֶּת בְּיִנְהָ, וְכָל פַּעַם שֶׁהוּא יִצְטָרֵף
עֲזָרָה, בַּעֲלָה יַעֲזֹר לוֹ.

כְּשֶׁרָבִי שְׁמוּאֵל הִגִּיעַ לְפָרָאג נֹדֵעַ לוֹ הַגְּזֵרָה
עַל אָבִיו וְהוּא נָסַע מִיַּד לְשִׁגְרִיר צָרְפֶּת
בְּיִנְהָ שֶׁהוּא הָיָה יַדִּיד שֶׁל הַמֶּלֶךְ וּבִיקֵשׁ
מִמֶּנּוּ שִׁישְׁכַנֵּעַ אֶת הַמֶּלֶךְ לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה
דִּין.

הַמֶּלֶךְ הַשְּׁתַּכְנֵעַ וּבַטֵּל אֶת גְּזֵר הַדִּין מִוֹת אֵד
הוּא הַחֲרִים אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ שֶׁל הָרֶב.
לְאַחַר זְמַן קָצָר מִר אַבְנֵר חָלָה בְּמַחֲלָה קָשָׁה
וְהֵלֵךְ לָמוֹת וְהֵבִין שֶׁזֶה עֹנֵשׁ מִשָּׁמַיִם.
הוּא שָׁלַח לְקָרָא לָרֶב כְּדִי לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
שִׁיִּסְלַח לוֹ.

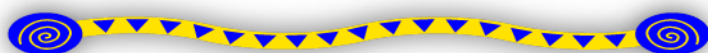
הָרֶב הִגִּיעַ לְבֵיתוֹ וְאַבְנֵר פָּרַץ בְּבִכֵי מִר וְאָמַר
שֶׁהוּא מִתְחַרֵּט עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים וּמִבְקֵשׁ

אֶת סְלִיחָתוֹ שֶׁל הָרֵב.

הָרֵב מָחַל לוֹ בְּלֵב שָׁלֵם וְאֵף הִתְפַּלֵּל

לְרַפּוּאָתוֹ, וְאַבְנֵר הַבְּרִיא מִמַּחֲלָתוֹ הַקָּשָׁה

וְחָזַר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

כיצד מפיסים?

לפני כמאה וחמשים שנה הרש"ש היה
מגדולי הדור בוילנא.

פעם אחת יהודי אחד בשם זלמן לוח ממונו
מאה רב.

לאחר שלושה חודשים הגיע זלמן
לבית המדרש בו למד הרש"ש
להחזיר לו את הכסף.

זלמן הניח את הכסף על הגמרא של
הרש"ש ואמר לו שזה עבור ההלואה
שקבל.

אך הרש"ש היה שקוע בלמוד הגמרא וכלל
לא שם לב שמישהו דבר אליו וכשסים
ללמד הוא סגר את הגמרא ולא ידע
שהכסף בתוכה.

לְאַחַר חֹדֶשׁ הַרְשֵׁ"שׁ שָׁלַח
מִכְתָּב לְזִמְנוֹן שְׁעָלִיו לְהַחֲזִיר
אֶת הַהֲלוּאָה.

זִמְנוֹן טָעַן שֶׁהוּא הַחֲזִיר אֶת הַכֶּסֶף כְּשֶׁהָרַב
לָמַד בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ.

אֲדָהּ הַרְשֵׁ"שׁ טָעַן שֶׁזִמְנוֹן מְשַׁקֵּר.

הָרַב תָּבַע אוֹתוֹ בְּבֵית דִּין וְהַדִּינִים בְּבֵית

הַדִּין שָׁל וּיִלְנָא חֵיבוֹ אוֹתוֹ

לְהַחֲזִיר לַרְשֵׁ"שׁ אֶת הַכֶּסֶף.

בֵּינֵתַיִם הַסְּפוּר הַתְּפָרִיסִים

בְּכָל וּיִלְנָא וְכָל הַיְהוּדִים כְּעָסוּ עַל זִמְנוֹן

הַחֲצוּף שְׁמַעְז לְשַׁקֵּר לַרְשֵׁ"שׁ וְלֹא רָצוּ לְדַבֵּר

אֶתוֹ וְהַתְּרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ וּמֵרַב בּוֹשׁוֹת הוּא נֶאֱלָץ

לְעֵבֹר לְגוֹר בְּעִיר אַחֲרָת.

לְאַחַר כַּמָּה חֲדָשִׁים הֲרַשׁ"ש הָיָה צָרִיךְ שׁוֹב
לְלַמֵּד בְּאוֹתָהּ גִּמְרָא שְׁלַמֵּד בָּהּ כְּשֶׁזְלָמֵן
הֶחֱזִיר אֶת הַכֶּסֶף.

הֲרַשׁ"ש פָּתַח אֶת הַגְּמְרָא וּמָצָא בָּהּ מֵאָה
רַבָּל וּמִיד הֵבִין שֶׁזָּה הַכֶּסֶף שֶׁזְלָמֵן הֶחֱזִיר
לוֹ.

הֲרַשׁ"ש אָמַר לְזָלְמָן שֶׁהוּא רוֹצֵה לְבַקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ סְלִיחָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַגָּדוֹל בְּוִילְנָא
בְּפָנַי כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר. זְלָמָן עָנָה לוֹ
שֶׁהָאֲנָשִׁים יַחֲשִׁבוּ שֶׁהֲרַב הַחֲלִיט לְרַחֵם עָלַי
וְלְסַלּוֹחַ לִי וַיִּמְשִׁיכוּ לַחֲשֹׁב שֶׁאֲנִי שֶׁקָּרוּ
וְגַב.

הַרְשִׁישׁ אָמַר לוֹ יֵשׁ לִי רַעֲיוֹן, אֲנִי אֶתֵּן לָךְ
אֶת בֵּיתִי (הַמְּאֻמָּצֵת) שְׁתַּחֲתֵּן עִם בְּנֵךְ וְכָךְ
כּוֹלֵם יִדְעוּ שְׂאֵתָה בְּאַמֶּת

צְדִיק וַיִּשָּׂר.

זְלָמֵן שָׂמַח מְאֹד וּלְאַחַר כַּמָּה

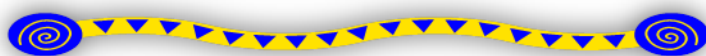
חֹדְשִׁים הֵבִית שָׁל הַרְשִׁישׁ

הַתַּחֲתָנָה עִם בְּנוֹ שָׁל זְלָמֵן וְכָל

הָרַבָּנִים בּוֹיֻלְנָא הִגִּיעוּ לָהּ שְׁתֵּתֵף בְּשִׂמְחָה

הַגְּדוֹלָה שָׁל חֲתָנָת בֵּית הַרְשִׁישׁ וְזְלָמֵן שָׂמַח

מְאֹד וְסָלַח לַרְשִׁישׁ .

בְּזָכוֹת בְּרַכּוֹת אֲשֶׁר יֵצֵר בְּכֹונָה

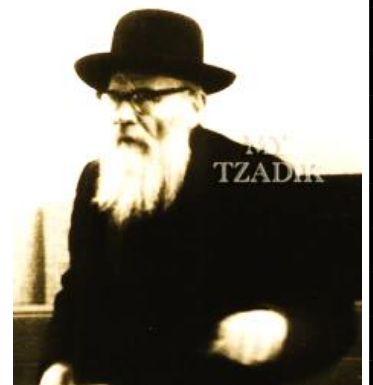
פְּעַם אַחַת הֶגְאוֹן רַבִּי אֵלֶיהוּ לופִי־אֵן זצ"ל
(הַמְשָׁגִיחַ בִּישִׁיבַת כְּפַר חֲסִידִים) נִסַּע עִם
תַּלְמִידוֹ בְּרַכּוֹת.

הַתַּלְמִיד שָׁאַל אֶת הַרַב הַאֵם צָרִיךְ לֹמַר
תְּפִילַת הַדָּרֵךְ בְּרַכּוֹת?

הַרַב אָמַר לוֹ בּוֹדְאֵי שְׁצָרִיךְ.

תּוֹךְ כְּדֵי הַנְּסִיעָה הַרַב הִתְפַּנֵּה לַעֲשׂוֹת אֵת
צָרְכָיו. כְּשֶׁהוּא יֵצֵא, הוּא נֹטֵל אֵת יָדָיו,
וְסִמֵּן לְקְבוּצַת חֲיָלִים שֶׁהָיוּ שָׂם לְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו.

הַרַב אָמַר לָהֶם שֶׁהוּא צָרִיךְ
לְבָרֵךְ בְּרַכּוֹת אֲשֶׁר יֵצֵר וּכְשִׁיסִים
הֵם יַעֲנוּ אָמֵן.

הַחֵילִים הַסְּפִימוּ וְהָרַב בִּירֵד כָּל מִילָה בְּכֹונָה

וּבְקוֹל רָם וְכֹלָם עָנוּ

אַחֲרָיו אָמֵן.

לְאַחַר מְסַפֵּר דְּקוֹת

נִהַג הַרְכָּבֶת עֲצֹר אֶת

הַרְכָּבֶת בְּפִתְאוּמִיּוֹת

וּבַחֲרִיקַת בְּלָמִים.

הַנוֹסְעִים נִבְהָלוּ וְנִסּוּ לְבַרֵּר מֵהַ קָרָה?

הַנֶּהַג יָרַד מֵהַרְכָּבֶת וּכְשֶׁהוּא חֲזַר הוּא סִפֵּר

לַנוֹסְעִים שֶׁתּוֹךְ כְּדֵי הַנְּסִיעָה הוּא רָאָה

מִרְחוֹק שָׁיֵשׁ אֵיזָה חִפֶּץ עַל פִּסֵּי הַרְכָּבֶת

וְהוּא חָשַׁד שֶׁזֶה פְּצָצָה וּבִנֵּס בְּרִגַע הָאֲחֵרוֹן

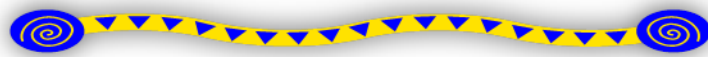
הוּא הִצְלִיחַ לְעַצֹּר אֶת הַרְכָּבֶת וְעִכְּשׁוּ הוּא

בְּדַק וְרָאָה שֶׁזֶה בְּאֻמַּת הִיָּה פְּצָצָה שֶׁהִנִּיחַ

מִחֲבַל עֲרַבִּי, וְאִם הַרְכָּבֶת הִיָּתָה נוֹסֵעַת עַל

זֶה, הִיא הַיְתָה מִתְפּוֹצֵצַת וְחֵס וְחִלְיָה
הַנוֹסְעִים הֵיוּ נִפְגָּעִים.

הַחִילִים אָמְרוּ שְׁזֶה בּוֹדֵאי בְזֻכּוֹת בְּרַכַּת
הָאֲשֵׁר יֵצֵר שְׁהָרַב בְּרֵךְ בְּכוֹנֶה לְפָנָי כֵּן.
בְּאוֹתוֹ זְמַן הָרַב הָיָה שָׁקוּעַ בְּלִמּוּד הַגְּמָרָא
וְכִשְׁשָׁם לֵב שְׁהַרְכַּבְתָּ לֹא מִמְשִׁיכָה לִיסוּעַ,
הוּא שָׂאֵל אֶת תַּלְמִידוֹ מֵה קָרָה? וְתַלְמִידוֹ
סִפֵּר לוֹ עַל הַנֵּס, עָנָה לוֹ הָרַב, פָּעַת אֶתְהָ
רוֹאֶה שְׁצָרִיד לֹמַר תְּפִילַת הַדָּרֵךְ בְּרַכַּבְתָּ.
הָרַב הֶעֱנֵנו לֹא יַחֵס זֹאת לְבְרַכַּת אֲשֵׁר יֵצֵר
שְׁהוּא בְּרֵךְ.

הַצֵּלַת יְהוּדֵי פְּרָאג

לְפָנַי כְּאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה הַכְּמָרִים הַנוֹצְרִים

הַצְּלִיחוּ לְשַׁכְּנֵעַ אֶת הַקִּיסָר
 רוֹדֵלְף שְׁיִגְרָשׁ אֶת הַיְהוּדִים
 מִפְּרָאג וּלְקַחַת אֶת כָּל רְכוּשָׁם
 לְאוֹצְרוֹת הַמְּדִינָה.

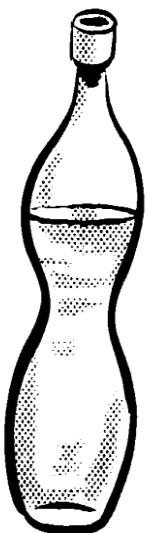
הַקִּיסָר שָׁלַח אֶת חִפְּלֵיו שְׂיִוְדִיעוּ לָרַב הָעִיר
 פְּרָאג הַמְּהֵרָא לְשַׁבְּעוֹד שְׁלוֹשִׁים יוֹם כָּל
 הַיְהוּדִים יְגוּרְשׁוּ מִהַמְּדִינָה וּרְכוּשָׁם יוֹחָרֵם.
 בְּלִילָה חֹלֶם הַקִּיסָר שְׁאַחַת הַמְּדִינוֹת שְׁלִיד
 מְדִינָתוֹ נִלְחַמַת נֶגְדוֹ וְנִצְחוּ אוֹתוֹ וְשָׂמוּ אוֹתוֹ

בְּבֵית הַסֵּהר וְלֹא נָתְנוּ לוֹ שָׁם

לְהַסְתֵּפֵר וּלְהַתְרַחֵץ וְרַק

פַּעַם אַחַת בְּיוֹם זָרְקוּ לוֹ

מִהַדְּלַת פְּרוֹסַת לֶחֶם

יְבִישָׁה וּבִקְבוּק קָטַן עִם מַיִם מִלְּכַלְכִּים וְלֹא
נָתַנוּ לוֹ שָׂם לְהַפְגִּישׁ אוֹ לְרֹאוֹת

אִף בֶּן אָדָם.

לְאַחַר שָׁנִים רַבּוֹת בַּפֶּלֶא, יוֹם
אֶחָד הוּא רָאָה אָדָם זָקֵן שְׁעוֹבֵר
לִיד הַפֶּלֶא.

הַקִּיסָר קָרָא לוֹ וְאָמַר לוֹ אֲנִי הוּא הַקִּיסָר
רוֹדְלָף אֲנִי תַצִּיל אוֹתִי מִכָּאֵן! הַזָּקֵן אָמַר
לְקִיסָר אַתָּה בְּכָלֵל לֹא דוֹמָה לְקִיסָר, אֵד
הַקִּיסָר הִמְשִׁיד לְבָבוֹת וּלְהַתְחַנֵּן לְזָקֵן
שְׁיַעְזֹר לוֹ לְהַשְׁתַּחֲרֹר מִהַפֶּלֶא.

הַזָּקֵן לָקַח אֶת מַקְלוֹ וְדָפַק בְּחִזְקָה עַל
קִירוֹת הַפֶּלֶא וְהַקִּיר נִשְׁבַּר וְהוּא שְׁחִרַר אֶת
הַקִּיסָר מִהַפֶּלֶא וְלָקַח אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ וְסִפֵּר אֶת
שְׁעֵרוֹתָיו וְנָתַן לוֹ לְהַתְרַחֵץ וּלְאָכּוֹל וְהֵבִיא לוֹ

בגדים חֲדָשִׁים וּמְכַבְּדִים.

כְּשֶׁהַקִּיסָר הִתְעוֹרַר מִשְׁנָתוֹ, הוּא נִבְהַל

מִהַחֲלוּם הָרַע וְצִוָּה לְקַרְא לְפָנָיו אֶת

הַמַּהְרִ"ל כְּדִי שְׂיַפְתֹּר לוֹ אֶת הַחֲלוּם.

כְּשֶׁהַמַּהְרִ"ל הִגִּיעַ, הוּא חִידַךְ וְאָמַר לְקִיסָר

אֵינְנִי מִצְלִיחַ לְהַבִּין אֵיךְ זֶה

שְׂפָתַי מוֹל בְּלִילָה בַּחֲלוּם לֹא

זִי הִיתִי שְׂזָה הִיָּה אֶתָּה כְּבוֹד

הַקִּיסָר ?

הַקִּיסָר הֵבִין מִיַּד שְׁהַמַּהְרִ"ל

כָּבֵד יוֹדַע בְּרוּחַ קֹדֶשׁוֹ אֶת הַחֲלוּם וְהִזְקֹן

בַּחֲלוּם שֶׁהִצִּילוֹ מִהַכֶּלֶא הִיָּה הַמַּהְרִ"ל-

בְּכַבּוֹדוֹ וּבַעֲצָמוֹ.

הַקִּיסָר בִּטֵּל אֶת הַגְּזָרָה וְהַבְּטִיחַ שְׁלֵעוֹלָם

לֹא יִגָּזַר גְּזָרָה רָעָה עַל הַיְהוּדִים.

